

સાત્સંગ વિહાર ચલેજ

:: સ્પૂર્તા ::

બી.એ.પી.એસ. બાળપ્રવૃત્તિ મધ્યસ્થ કાર્યાલય
અમદાવાદ

૨૨. ઘર બને મંદિર, જીવન બને મંદિર

આદર્શ સત્સંગીની દિનચર્યા કેવી હોય ? શિક્ષાપત્રીનો મુખ્ય આધાર લઈને આ પાઠમાં આપણે તેની ટૂંકમાં માહિતી મેળવીશું.

■ પ્રાતઃવિધિ

- સત્સંગીએ સૂર્ય ઊગે તે પહેલાં જાગવું અને ભગવાન અને સંતનું સ્મરણ કરવું.
- શોચવિધિ બાદ દંતશુદ્ધિ કરી સ્નાન કરવું.
- બાદ સ્વચ્છ વસ્ત્રો પહેરી પૂજા કરવી.

■ મંદિર દર્શન અને ભોજન

- પૂજા બાદ ઘરમંદિરમાં દર્શન કરવાં.
- ત્યાર બાદ માતા-પિતાને પંચાંગ પ્રણામ કરવા. તથા સૌને 'જય સ્વામિનારાયણ' કહેવાં.

- ઘરમંદિરમાં રોજ આરતી અને થાળ કરવાં.

- સવારે, બપોરે અને રાત્રે પ્રસાદીરૂપ અન્ન શ્લોક બોલીને જ જમવું.

■ નોકરી-વ્યવસાય / અભ્યાસ

- દુનિયાના લોકો નોકરી-વ્યવસાય કે અભ્યાસ કરે અને સત્સંગી કરે તેમાં ફેર છે. કારણ કે સત્સંગી ભગવાન અને સંતની આજ્ઞા

અણહકનું લેવું નહિ. મહેનત કરી જીવન જીવવું. સૌ સાથે પ્રેમભર્યો વ્યવહાર રાખવો.

- ઘન સંબંધિત લેવડ-દેવડ લેખિતમાં કરવી.
- પૈસાની આવક-જાવકનું નામું રોજ લખવું.
- પોતાની આવક કરતાં વધુ ખર્ચ ન કરવો.
- જે સત્સંગી (અહીં બાળકો કે કિશોરો) અભ્યાસ કરતા હોય, તેને મહેનત કરવી. નિયમિતતા રાખવી. સારામાં સારો અભ્યાસ કરવો. ક્યારેય ચોરી ન કરવી.

મુજબ, તેમને રાજી કરવા જ જીવનની દરેક ક્રિયા કરે છે.

- નોકરી-વ્યવસાયમાં પ્રમાણિકતા, નિયમિતતા રાખવી.

■ સંધ્યા આરતી

- શ્રીજી મહારાજે શિક્ષાપત્રીમાં કહ્યું છે : 'અમારા સર્વે સત્સંગી તેમણે નિત્ય પ્રત્યે સાચંકાળે ભગવાનના મંદિર પ્રત્યે જવું.'
- તેથી શક્ય હોય તો હરિભક્તોએ પાસેના હરિમંદિર કે શિખરબદ્ધ મંદિરનાં દર્શનનો નિયમ રાખવો જોઈએ. ત્યાં આરતી-અષ્ટક, દર્શન, દંડવત્ પ્રણામ કે પંચાંગ પ્રણામ, પ્રદક્ષિણા, પ્રાર્થના, દાન વગેરે કરવાં જોઈએ. મંદિર નજીક ન હોય, તો વ્યક્તિગત રીતે કે ઘરમંદિરમાં બે વાર આરતી બોલવી જોઈએ.
- શ્રીજી મહારાજે ગઢડા મધ્યના દુરમા વચનામૃતમાં કહ્યું છે : 'જે સારો (આખો) દિવસ પ્રવૃત્તિ માર્ગમાં રહીને ગમે તેવી ક્રિયા કરી હોય ને ભગવાનનું ભજન કરવા બેસે તે સમે ઘડી કે અર્ધી ઘડી એકાગ્ર થઈને ભજનમાં જોડાય તો સમગ્ર (દિવસનાં બધાં) પાપ બળીને ભસ્મ થઈ જાય છે.'

■ ઘરસભા

- આજના આધુનિક જમાનામાં કુટુંબના પ્રશ્નો ઘણા વધ્યા છે. માટે દરેક સત્સંગીએ રોજ કે ઓછામાં ઓછું અઠવાડિયે બે વાર ઘરસભા કરવી જ જોઈએ.
- તેમાં ધૂન, પ્રાર્થના, ગ્રંથવાંચન, ગોષ્ઠી, કુટુંબના સભ્યોના દિવસભરના સારા-માઠા અનુભવોની વાતો વગેરે કરવું જોઈએ.

■ અન્ય

- સત્સંગીએ સાદગી, સ્વચ્છતા, સુવ્યવસ્થિતતા, શિસ્ત, વાણીવિવેક, દયા, કોઈની નિંદા ન કરવી, સમજણપૂર્વક દરેક પ્રશ્નોને ઉકેલવા વગેરે સદ્ગુણો કેળવવા જોઈએ.
- સત્સંગીનું જીવન આદર્શ અને ભગવાનમય હોવું જોઈએ, કે જેથી તેના યોગમાં આવનારને સત્સંગનો ગુણ આવે અને તેને સત્સંગ કરવાની પ્રેરણા મળે.
- સત્સંગીનાં ભાષા, ભૂષા(વસ્ત્રો) અને ભોજન

સત્સંગની પરંપરાને શોભે તેવાં હોવાં જોઈએ.

- દિવસમાં ૧ વાર સમૂહભોજન કરવાનો આગ્રહ રાખવો જોઈએ. કુટુંબમાં સૌએ એકબીજાનો આદર કરવો જોઈએ.
- ઘરમંદિર સુંદર અને ચોખ્ખું રાખવું. ઘરમાં શક્ય હોય તેટલો સમય ઓડિયો દ્વારા કીર્તનો અને કથા સાંભળવાં જોઈએ.

■ ઝોકની લાજ

જૂનાગઢના ગીર પ્રદેશમાં ખીમો ટાલિયો કરીને એક ભરવાડ રહેતો હતો. એના દીકરાએ ગુણાતીતાનંદ સ્વામીને કહ્યું હતું, 'મારે બે ગાયો મંદિરમાં આપવી છે. કોઈને લેવા મોકલજો.' સ્વામીના કહેવાથી બે હરિભક્તો ગાયો લેવા ગયા. તેઓ ગાયો લઈ બહાર નીકળતા હતા. ત્યાં તેમને સામે ભરવાડણ મળી. તે કહે, 'ભાઈ! ગાયો પાછી ઝોક (ગૌશાળા)માં લઈ આવો.'

પછી ઝોકમાં ભરવાડણે ગાયોનું પૂજન કર્યું. પ્રેમથી તેમના કપાળે અને બરડે હાથ ફેરવ્યો. પછી ગાયોને પગે લાગીને કહ્યું, 'મારી વહાલી ગાયું ! કોઈને શિંગડાંથી, પૂંછડાંથી કે પગથી મારશો નહિ. માલિકની મરજી હોય ત્યારે દૂધ દોહવા દેજો. ને આ ઝોકની લાજ રાખજો.'

બંને હરિભક્તોને આ જોઈ આશ્ચર્ય થયું. તેમણે મંદિરમાં આવીને ગુણાતીતાનંદ સ્વામીને આ બધી વાત કરી. સ્વામી કહે, 'સૌ ભક્તો સાંભળો ! એ બાઈને પોતાના ઝોકની આબરૂની કેવી ચિંતા છે! તેમ આપણે સૌ સ્વામિનારાયણની ઝોકના છીએ. માટે આપણે પણ આપણા સંપ્રદાયની આબરૂની ચિંતા રાખવી જોઈએ. આપણે તિલક-ચાંદલો કરીએ, સ્વામિનારાયણના કહેવાઈએ, છતાં અઘટિત વર્તન કરીએ; તો આપણા સંપ્રદાયની લાજ જાય. પશુ પણ જો ઝોકની લાજ રાખવાનું સમજતું હોય; તો સ્વામિનારાયણના સત્સંગી તરીકે આપણે સંપ્રદાયની અને આપણા ગુરુની લાજ જાય, તેવું વર્તન ક્યારેય ન જ કરવું જોઈએ.'

પાઠ : ૨૨

ઘર બને મંદિર જીવન બને મંદિર

બાલ્બાંગ વિહાર
ચલેજી

ચલેજી
૦૧

‘ઘરમંદિર-સ્વચ્છ મંદિર...’

:: જરૂરી સામગ્રી ::
સફાઈ માટેની સામગ્રી

:: કોણ જોડાશે ::
તમે અને તમારા ભાઈ-બહેન

:: રીત ::

આજે તમારે ઘરમંદિરની સફાઈ કરવાની છે. ઘરમંદિરમાં પધરાવેલી મૂર્તિઓ સારા વસ્ત્રથી સાફ કરવી. મંદિરમાં પાથરેલ આસન વગેરે ધોઈને સ્વચ્છ કરવા. મંદિરના ખાનાઓ અને ઉપર-નીચે દરેક જગ્યાએ સફાઈ કરવી.

મનન

ભગવાન અને સંતને સ્વચ્છતા પ્રિય છે.
આપણે તેમનું ઘર સ્વચ્છ રાખવું જ જોઈએ.

ચલેજી
૦૨

‘છૂક છૂક ગાડી...’

:: જરૂરી સામગ્રી ::
આર્ટ અને ક્રાફ્ટ પેપર , ગુંદર , કાતર , કલર

:: કોણ જોડાશે ::
માત્ર તમે

:: રીત ::

આજે તમારે સુંદર મજાની ટ્રેન બનાવવાની છે. તે માટે ઉપર જણાવેલ વસ્તુઓ તૈયાર કરી દઈશું. નીચેની લિન્કમાં આપેલ વિડીયો મુજબ આપણે ટ્રેન બનાવવાની છે. તમારી આ ટ્રેન તૈયાર થઈ જાય પછી તેના દરેક ડબ્બા ઉપર તમારું Time Table ક્રમ અનુસાર લખવાનું છે. ટ્રેન તૈયાર થઈ ગયા બાદ તમારા ઘરમાં કોઈ એવી જગ્યાએ ટ્રેન મૂકી દો કે જ્યાં હંમેશા તમને તમારું આ ટાઈમટેબલ જોવા મળે.

[Click Here](#)

મનન

જો ટ્રેનનો એક ડબ્બો પણ છૂટો પડી જાય તો આપણી ટ્રેન સ્ટેશન સુધી પહોંચે ? ના. તેવી જ રીતે આખા દિવસમાં કરવાના આદ્ નિક ની એક ભક્તિ પણ ન કરીએ તો આપણે સ્વામીભાપાના રાજીપાના સ્ટેશને ન પહોંચી શકીએ.

પાઠ : ૨૨

ઘર બને મંદિર જીવન બને મંદિર

બાલ્બાંગ વિહાંગ
ચલેજ

‘સમૂહ ભોજન...’

:: કોણ જોડાશે ::
ઘરના તમામ સભ્યો

:: રીત ::

આજે બપોરે અથવા સાંજે ઘરના તમામ સભ્યોએ સાથે બેસીને જમવું. બધાની યાળી પીરસાઈ જાય એટલે સમૂહમાં ‘શ્રીમદ્ સદ્ગુણ...’ શ્લોકગાન કરવું. ભોજન દરમિયાન કોઈએ મોબાઈલ ફોન ન વાપરવો કે અન્ય કોઈ પ્રવૃત્તિ ન કરવી. દરેકે એકબીજા સાથે વાત કરવી. આજના આખા દિવસમાં કોણે શું કર્યું, શું નવું શીખ્યા, કોઈ ખાસ પ્રસંગ બન્યો હોય તો તે કહેવો અથવા ભૂતકાળની કોઈ સ્મૃતિઓ કરવી. ભોજન દરમિયાન આપણે સંકલ્પ કરીએ કે હવેથી દરરોજ એક સમય આ રીતે સમૂહ ભોજન કરીશું. જમી લીધા બાદ તમારે અને તમારા ભાઈ-બહેને મળીને ઘરના તમામ સભ્યોની યાળી ઉટકવા મૂકવા જવી. વાઈન્ડઅપમાં પણ મમ્મીને મદદ કરવી.

બાળમિત્રો, તમે પાઠનું વાંચન પણ કરી લીધું અને ચલેજ દ્વારા તે પાઠની દંટતા પણ કરી લીધી. હવે, તૈયાર થઈ જાઓ આ પાઠની પરીક્ષા આપવા માટે. નીચે આપેલી લીંક દબાવો અને આ પાઠમાંથી પૂછાયેલા પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

ગુજરાતી

Click Here

English

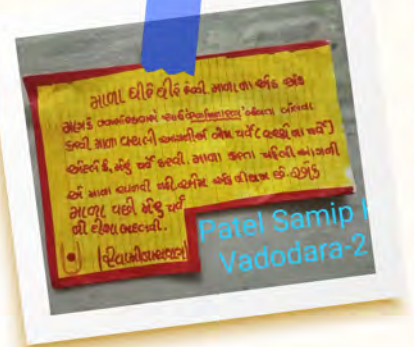
Click Here

પાઠ : ૨૨

ઘર બને મંદિર જીવન બને મંદિર

નાલ્સંગ વિહાર
ચેલેન્જ

બાળમિત્રો,

સત્સંગ વિહાર ચેલેન્જમાં આપે જે ચેલેન્જ પૂરી કરી તેનો ફોટોગ્રાફ પાડીને અમને મોકલી આપશો. હવે આગળના દિવસોમાં જે ચેલેન્જ આપને પ્રાપ્ત થશે તેમાં સિલેક્ટેડ ફોટોગ્રાફ્સ મૂકવામાં આવશે.

ફોટાની અંદર જ તમારું નામ અને શહેરનું નામ અવશ્ય લખીને મોકલશો.

નીચે આપેલ નંબર પર આપનો ફોટા Whatsapp કરશો.

 999 899 9209

૧. ચેલેન્જ દીઠ એક જ ફોટોગ્રાફ મોકલશો.

૨. આજની ચેલેન્જ સિવાયની અન્ય બીજી કોઈ એક્ટિવિટી કે પ્રવૃત્તિના ફોટોગ્રાફ મોકલશો નહીં.

જય સ્વામિનારાયણ

